

Notat

Bilag 1 – Socialudvalgets kompetence til at træffe afgørelse i enkeltsager

Socialudvalget bestilte på udvalgsmøde den 17. september 2025 en orientering, der b.la. beskriver udvalgets og politikernes kompetence til at træffe afgørelser i enkeltsager eller påvirke forvaltningens behandling af enkeltsager.

Nedenfor gives en generel beskrivelse af, om og hvordan udvalget har mulighed for at træffe beslutninger i enkeltsager. Hvorvidt beskrivelsen vil være dækkende for alle type enkeltsager, vil skulle vurderes i forhold til den konkrete sagstype.

Har udvalget mulighed for at træffe beslutning i enkeltsager?

Det fremgår af § 18, stk. 3, i Københavns Kommunes styrelsesvedtægt, at Socialudvalget træffer afgørelse i sager om ydelser mv. til enkeltpersoner på det sociale område for børn, unge og voksne, i det omfang ydelserne vedrører udvalgets opgaver samt befordring efter folkeskoleloven til dagbehandling, hvis der indgår en behandlingsdel bevilget efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 3.

Dette betyder, at som udgangspunkt tilkommer kompetencen til at træffe afgørelser om, hvorvidt en borger er berettiget til en ydelse eller et tilbud efter sociallovgivningen, Socialudvalget.

Der er dog en lang tradition og fast praksis i kommunerne herunder i Københavns Kommune for, at stående udvalg delegerer deres afgørelseskompetence i sådanne enkeltsager til administrationen. Herved sikres dels bedre arbejdsvilkår for udvalget, dels en hurtigere og mere effektiv sagsekspedition af enkeltsagerne.

Det skal samtidig bemærkes, at et udvalg, der har delegeret sin kompetence til administrationen/forvaltningen, til enhver tid kan beslutte at trække delegationen tilbage, hvis udvalget måtte ønske det.

Hvordan har udvalget mulighed for at træffe beslutninger i enkeltsager?

Der er fast praksis for, at Socialudvalget delegerer sin kompetence til at træffe afgørelser i sager om ydelser m.v. til enkeltpersoner (herefter benævnt "borgersager") til forvaltningen. Der henvises i den forbindelse også til forvaltningens forslag til delegationsbestemmelser, der blev vedtaget på udvalgets møde den 12. januar 2022.

26-09-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 19882

Sagsnummer i eDoc
2025-0295710

Hvis Socialudvalget ønsker at tage konkrete afgørelser op i udvalget eller at forvaltningen skal behandle en konkret sag på ny, vil det kræve, at Socialudvalget trækker delegationen af kompetencen til at træffe afgørelser i borgersager om ydelser m.v. tilbage. En beslutning om at trække delegationskompetence tilbage til udvalget vil kræve kræver almindeligt flertal, mens en beslutning om delegation til socialborgmesteren kræver, at der er enighed i udvalget.

En delegationsbeslutning kan altid omgøres, hvis udvalget ønsker at trække en delegeret beføjelse tilbage. Delegation til socialborgmesteren kræver, at der er enighed i udvalget, mens en delegation til forvaltningen kræver almindeligt flertal.

Hvis Socialudvalget ønsker at trække den hidtidige delegation tilbage, så vil der – inden en sådan beslutning kan effektueres – skulle tages stilling til bl.a. nedenstående forhold:

a) Udvælgelse af sagstyper

En tilbagetrækning af afgørelseskompetencen til udvalget vil kunne ske enten fuldt ud, så beslutningen gælder for alle typer af borgersager, eller i begrænset omfang, så beslutningen afgrænses til nærmere angivne typer af borgersager.

Hvis udvalget ikke ønsker at behandle alle sagerne inden for den udvalgte sagstype, vil udvalget kunne beslutte, at det kun er visse sager inden for sagstypen, der ønskes forelagt udvalget til afgørelse.

Hvis udvalget ønsker at foretage en sådan afgrænsning, skal afgrænsningen i givet fald ske på baggrund af objektive og saglige kriterier.

Afgrænsningen skal desuden klart fremgå af udvalgets beslutning, så ingen er i tvivl om, herunder borgerne, hvilke sager der afgøres af udvalget, og hvilke sager der fortsat afgøres af forvaltningen.

Endelig skal der gøres opmærksom på, at udvalget vil være forpligtet til at behandle alle sager inden for den afgrænsede sagstype, idet det er en forvaltningsretlig grundsætning, at ens sager skal behandles ens.

Udvalget vil derfor ikke inden for den afgrænsede sagstype kunne vælge at give nogle sager en anden behandling end andre, tilsvarende sager.

b) Forelæggelse af sagerne for udvalget

De borgersager, som udvalget måtte beslutte skal afgøres i udvalget, vil blive forelagt for udvalget som alle øvrige udvalgssager, dvs. i form af en indstilling fra forvaltningen. Dette følger af, at det alene er forvaltningen, der har indstillingsret i sager, der skal forlægges udvalget til afgørelse.

Forud for behandlingen af en borgersag i udvalget, vil forvaltningen skulle have sikret, at sagen er fuldt belyst, herunder at der foreligger de nødvendige, faglige (interne og eksterne) udtalelser og vurderinger, samt at alle lovmæssige og nødvendige sagsbehandlingsskridt er iagttaget og gennemført.

Selve indstillingen vil skulle indeholde forvaltningens anbefaling og rådgivning til udvalget om, hvilken afgørelse der bør træffes i sagen på baggrund af de foreliggende oplysninger.

Det vil sige, at udvalget på baggrund af forvaltningens indstilling, må kunne lægge til grund, at sagsbehandlingen af sagen er foregået efter de foreskrevne regler herom, at sagen er fuldt belyst og dermed indeholder de nødvendige og relevante oplysninger til at kunne træffe en afgørelse i sagen, og at den foreslåede afgørelse i sagen falder inden for lovgivningens rammer, herunder at der er foretaget et lovligt skøn i sagen.

Endelig skal det bemærkes, at sagerne vil blive forlagt for udvalget som fortrolige sager, da borgersagerne typisk vil indeholde personfølsomme oplysninger, der er undergivet tavshedspligt efter forvaltningslovens § 27.

Det skal i øvrigt bemærkes, at hvis kompetencen til at træffe afgørelse i borgersager overføres til udvalget, må dette forventes at ville give visse tidsmæssige udfordringer i forhold til at kunne overholde lovfastsatte sagsbehandlingstider, ligesom det generelt må forventes at ville forlænge sagsbehandlingstiden.

Det fremgår således af retssikkerhedslovens § 3, at spørgsmål om hjælp skal behandles så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken. Videre fremgår det, at der på de enkelte sagsområder skal fastsættes en frist for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne skal offentliggøres. Hvis fristen ikke kan overholdes i en konkret sag, skal ansøgeren skriftligt have besked om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse.

c) Udvalgets afgørelse i sagerne

Det følger af det anførte under pkt. b, at udvalget vil have meget begrænsede muligheder for at træffe en anden afgørelse i sagen, end den, forvaltningen indstiller. Hvis udvalget måtte ønske at træffe en anden afgørelse end den, forvaltningen indstiller, vil udvalget være undergivet de samme forvaltningsretlige sagsbehandlingsregler som forvaltningen. Det vil sige, at udvalget bl.a. skal sikre sig, at sagen (fortsat) er fuldt belyst til at kunne træffe en sådan anden afgørelse.

Desuden skal det sikres, at evt. fastsatte procedureregler overholdes. Som eksempel kan nævnes, at der skal ske (fornyet) partshøring, inden der evt. kan træffes en anden afgørelse i sagen. Desuden skal udvalgets afgørelse naturligvis være saglig og holde sig inden for lovgivningens rammer.

Udvalget er derfor - på samme måde som forvaltningen - retlig bundet af de rammer som lovgivningen måtte fastsætte, herunder rammerne for hvilket skøn kommunen kan udøve i de enkelte sager.

Desuden er kommunen efter retssikkerhedslovens § 66 forpligtet til at genvurdere sagen, hvis borgeren ikke er enig i den afgørelse, der er truffet. Inden en klage behandles af Ankestyrelsen, skal den myndighed, som har truffet afgørelsen, således vurdere, om der er grundlag for at give klageren helt eller delvist medhold. Hvis myndigheden fastholder sin afgørelse, skal klagen og sagens akter til Ankestyrelsen senest fire uger efter, at klagen er blevet indgivet.

Endelig skal forvaltningens hidtidige praksis på området iagttages, jf. den ovennævnte lighedsgrundsætning, idet enkeltstående afvigelser fra en fast praksis vil være ulovlig, medmindre det konkret kan begrundes ud fra saglige hensyn.

d) Skal borgeren inddrages i udvalgsbehandlingen

Hvorvidt borgeren skal inddrages i sagens behandling i udvalget, vil dels afhænge af, hvilke sagstyper som udvalget måtte beslutte at udvælge til behandling i udvalget, jf. pkt. a ovenfor, dels udvalgets egen beslutning herom.

Det kan således i lovgivningen være fastsat, at borgeren skal have mulighed for at udtale sig over for den, der skal træffe afgørelse i sagen. Som eksempel kan nævnes, at det følger af barnets lovs § 5, stk. 3, at barnets eller den unges holdninger og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages løbende ved samtaler og anden direkte kontakt, inden der træffes beslutninger eller afgørelser efter loven om barnets eller den unges forhold. Hvis udvalget vil overtage kompetencen i denne type sager, vil udvalget formentlig skulle tilbyde barnet eller den unge et møde, hvor de kan udtale sig, inden der træffes afgørelse i den konkrete sag. Det vil dog skulle undersøges nærmere – herunder om der andre steder i loven vil gælde et sådan krav. Hvis borgeren ikke har fået et sådant tilbud om at udtale sig, vil det efter Ankestyrelsens praksis kunne medføre afgørelsens ugyldighed.

Hvis der ikke er en lovgivningsmæssig pligt til at inddrage borgeren i behandlingen af sagen i udvalget, vil det være op til udvalget at beslutte, om en borger skal have mulighed for at deltage i udvalgets behandling af vedkommendes sag, inden udvalget træffer afgørelse i sagen. Dette kan enten ske ved, at udvalget finder, at borgeren skal tilbydes at deltage i udvalgsbehandlingen af vedkommendes sag, eller ved at udvalget (typisk borgmesteren (udvalgsformanden)) imødekommer en anmodning fra den pågældende borger om foretræde for udvalget.

I begge tilfælde vil en sådan praksis have hjemmel i den kommunale styrelseslovs § 20, stk. 4, hvoraf det fremgår, at udvalget kan tilkalde andre personer til at deltage i udvalgsmøder, hvis det er begrundet i hensynet til oplysningen af en sag.

Personen vil dog ikke kunne deltage i udvalgets forhandling/afstemning om, hvilken afgørelse der skal træffes i sagen. Dette hænger sammen med, at møderne i de stående udvalg er lukkede møder i modsætning til BR-møderne.

Det fremgår desuden af den kommenterede kommunale styrelseslov, at et udvalg med hjemmel i den ovennævnte bestemmelse også vil kunne give borgere foretræde for udvalget.

Det skal i tilknytning hertil bemærkes, at hvis udvalget beslutter, at der kan gives borgere mulighed for at få foretræde for udvalget, inden der træffes afgørelse i deres sager, skal den forvaltningsretlige lighedsgrundsætning også i denne sammenhæng iagttages, så borgerne oplever, at der sker en ens sagsbehandling af deres sag.

Dvs. at alle borgere skal tilbydes og have imødekommet deres ønske om foretræde for udvalget, medmindre der i konkrete tilfælde findes saglige grunde for undtagelsesvis at fravige en sådan regel.